

Mineralprospektering i Säter och Falun

Ett företag som heter Viad Royalties AB har beviljats tillstånd till prospektering för framtida gruvdrift i området mellan Vika och ner mot Långhag. Det är framför allt en fråga om hur man hanterar skyddet för den framtida vattenförsörjningen, både grundvattnet för ett större område genom Svärdsjöåsen och enskilda vattentäkter. Men det finns även andra aspekter på eventuell påverkan på natur- och kulturvärden. Hur man kör i terrängen, hur man ordnar upplag mm med hänsyn till värdefulla naturtyper, fornlämningar och så vidare. SGU (Sveriges geologiska undersökning) skriver att det aktuella området har hög sårbarhet. Länsstyrelsen som i sin tur bland annat grundar sitt remissvar på SGU's utlåtande skriver vidare att "Uppgifterna från SGU är översiktliga och bör kompletteras med ytterligare undersökningar för att verifieras." Vidare att "Undersökningstillstånd bör inte beviljas med mindre än att verksamhetsutövaren kan visa att de lever upp till kunskapskravet och hänsynskravet i miljöbalken med avseende på risken för förorening av grundvattenresursen och av vattentäkter inom undersökningsområdet."

Bergsstaten, som är den myndighet som beslutat om tillståndet, beviljar dock ansökningen utan att ta hänsyn till de invändningar som framkommit. Man menar också att företaget har kompetens att hantera undersökningen på ett sådant sätt att skador kan undvikas.

Den fråga som direkt infinner sig är hur företaget ska kunna klara detta när tillräckligt kunskapsunderlag om mark- och vattenförhållandena saknas.

Bergsstaten ålägger vidare företaget att deponera det löjligt låga beloppet 74 320 kronor för eventuellt framtida återställande av skador som kan uppkomma. Man kan fråga sig hur bolagets tillgångar på 666 000 kronor ska kunna räcka vid en större påverkan.

- Undersökningstillståndet är benämnt Tomtebo nummer 203 i Falun och Sätters kommuner. Området är 3 715 hektar stort. För att se vilket område som berörs gå in i länken <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-mineralrattigheter.html> 1) Zooma in kartan. 2) Öppna "Lager och meny" i övre högra hörnet. 3) Använd skikten under "Undersökningstillstånd, metaller och industrimineral (met)"
- Diarienummer är 200-408-2018. [Läs beslutet här](#)
- Om du är sakägare, markägare, fastighetsägare kan du överklaga. Överklagandetiden är fram till 2018-10-30.
- Om du är delägare i en samfällighet är du också sakägare. Samfälligheten behöver inte stå som undertecknare.
- I beslutets bilaga finns anvisningar om vad som ska uppges och vart det ska skickas.
- Kom ihåg att överklagandet ska vara inne hos Bergsstaten (inte förvaltningsrätten) senast den 30 oktober. Se helst till att maila dem senast vid lunch den 30 oktober och begär (i mailet) att de bekräftar att de fått in överklagandet! Ange i mailet att ni skickar in originalet med de underskrivna signaturerna per post samma dag.
- I överklagan kan du också begära att Länsstyrelsen prövar säkerhetens utformning och storlek enligt Minerallagen 17 kap 2 §. Här kan du eventuellt också hänvisa till JK's utredning 2017-10-06. [Läs utredningen här](#) och om du inte orkar det snåriga dokumentet så läs i varje fall avslutningen.

- **Förslag till överklagandeskrivelse** Ta del av förslag till överklagan med möjlighet att komplettera uppgifter utifrån er egen situation. Skriv ut och underteckna och skicka till Bergsstaten.
- Samtliga markägare och sakägare finns i sändlista. Kolla igenom den och se om du kan engagera någon granne eller vän som är berörd.

Viad Royalties AB som ska göra undersökningen är ett dotterbolag i flera led till det Kanadensiska företaget EMX Royalty Corp. [Länk till företagets hemsida](#). Bolaget har verksamhet utspridd i större delen av världen, med ett 40-tal objekt. I Sverige är man inbegripen i 7-10 projekt. Det senaste är att man köpt in sig i heta nickel-, koppar-, koboltprojekt i Sverige. Här är man ute efter de högaktuella batterimetallerna tillsammans med företaget BEMC. [Läs tillkännagivandet](#).

Affärsmodellen verkar vara att befinna sig i den undersökningstekniska frontlinjen och genom nya kunskaper och metoder söka reda på intressanta mineraliseringar där andra gått bet. Det är främst bas- och ädelmetaller som man är intresserad av. Efter avslutat prospekteringsarbete säljs resultaten vidare genom att försäkra sig om royalty från eventuella framtida gruvor. Kapitalförsörjningen verkar gå genom aktiemarknaden och utdelning från gruvor som kommit till stånd. En hel del av av dotterbolagen är registrerade i skatteparadis som Brittiska Jungfruöarna. EMX är registrerat på Toronto stock exchange (TSX).

Det är inte alls säkert att det blir någon gruva i slutänden. Men det finns god anledning att engagera sig för att visa att befolkningen inte ger sig så lätt, så att Bergsstaten tar tillståndsprocesserna på större allvar och att lagstiftningen på sikt ändras.

Om du vill engagera dig så hör av dig till Lena Hansson lena_lmh@hotmail.com telefon: 073 800 64 08 eller Anders Gottberg via e-post; andersgottberg@gmail.com